

Izhaja vsaki četrtek ob 8. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 5 kron.

Rokopise sprejema Narodna Tiskarna v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročila in izdajanja sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ul. št. 16.

Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Gosposka ul. 9, v ulici Silvio Pellico, v ul. Ponte Nuovo 9, v Kapucinski ulici 1, v Semeniški ul. 12, v prodajalni »Kattiskov. društva« Semeniška 10, v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, po 8 v. Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v, dvakrat 12 v, trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

XX. letnik.

V Gorici, 14. avgusta 1912

33. številka.

Štrajk (stavka).

Delavci vidijo svojega delodajalca-tovarnarja-botega, vidijo, kako se mu premoženje kopiči, opazujejo sijaj, v katerem živi — na drugi strani pa lastno siromaštvo. Kako lahko se vzbudi nevošljivost in nezadovoljnost zlasti, če pride še kak hujskač! »Od vaših žuljev se masti, vi delate, a on dobiček shrani, vam pa vrže le kako drobtinico. Manj dela, več plačila!«

Ako bi kedo tem delavcem svetoval: »Delajte po eno uro več na dan, pa vam bo gospodar rad tudi to uro plačal« — oh, kako bi bili gluhi, tudi s trobento jim ne dopoveš, a »menj dela, več plačila« to pa slišijo tako urno, da je kaj in, če jim še tako tiho kedo na uho pošepeta, če tudi tako tiho, kot grešnik svoje smrtne grehe pri spovedi.

»Več plače, menj dela! če ne pa sploh ne bomo več delali!« to povedo nekega dne gospodarju; ker je pa gospodar po navadi na to uho gluhi — ravno nasprotno od delavcev, se navadno ne udá takoj in delavcev kar ni več na delo, dokler gospodar kaj ne priimakne, a večkrat morajo iti delavci zopet na delo pod istimi pogoji, kakor prej.

Misel stavkajočih je: gospodar ima sedaj mnogo dobička, če bo nam nekaj dodal, bo imel sicer nekaj dobička menj, a vedno še toliko, da bi se mu zdelo škoda zapreti tovarno in — včasih jim vsede in delavci se veselijo češ, toliko smo pridobili, toliko smo na boljsem! Res?

Gospodar-kapitalist bo malokedaj na škodi — bo pa pridelkom ceno zvišal. Da mu ptuja konkurenca ne bo škodila, bodo že preskrbeli »trusti« in »karteli« — to je gospodarji napravijo zvezo in pogodbo med seboj, da ne sme nihče pod določeno ceno prodajati.

Denimo, da bi bili pekovski delavci dosegli s silo zvišanje svoje plače — mojstri ne bodo na škodi, ker bodo takoj ceno kruhu zvišali, kar se bogatašem tudi ne bo poznalo, a vsi drugi reveži, delavci, ki morajo zaradi obilne družine na vinar paziti, ti bodo trpeli — a ne dolgo, saj so se od pekovskih delavcev naučili, kako si spomagati — in tako neumni ne bodo, da bi si ne — štrajkati bodo začeli tudi čevljarji, mizarji, zidarji, krojači — in zmagali najbrže tudi. Pa pojde pekovski delavec kupit čevlje: »So draži, ko prej« — jim bo povedal čevljarji mojster, ko bo treba stanarino plačati, bo rekel gospodar: »Sedaj, ko so zidarji draži, je hiša tudi draža, boš plačeval več najemščine, kakor dosedaj«. Pojde kupiti živil na trg in bo tudi slišal, da je vse draže, ker mora kmet delavce tudi draže plačevati — pa smo tam, kjer smo bili prej. In dobiček?

In, ako bi štrajkali delavci celega sveta, ter zahtevali dvojno plačo — se

ve, da bi zmagali, ker brez delavcev pač ni mogoče biti, toda, koliko bi bili na boljsem? Ker bi bili delavci dvakrat draži, bi bile pa vse stvari dvakrat draže. Obleka — tkavec ima dvojno plačilo, krojač tudi i. t. d. Je že tako, če se eno lopato na kolesu premakne, gredo vse druge za njo. Poleg tega bi se pa morali oglasiti vsi uradniki in pošteno je, da se jim omogoči pošteno živeti — ker je vse dvakrat draži — z dvakratno plačo in kje bo pa država denar dobila? Z dvakratnimi davki in te bodo zopet morali skladati in kmetje in posestniki, a tudi delavec mnogo davka plčuje, da sam ne ve kedaj; a na bolje po tej poti ne pridemo.

Ako se kje delavcem res očitvidna krivica godi, jim ne bo nihče zameril, ako se potegnejo skupno za svoje pravice — če tudi s stavko, da pa pri tem večkrat razbijajo in podirajo, to je grda surovost!

Če t a t kaj ukrade, je gotovo grdo, a če drugim na tak način škodo delajo, je še grše. Tat ima vsaj ta izgovor: Ukradel sem z a s e, da bi j a z imel, a kaj pa imajo taki rogovileži? Nekaj ječe, a njihova uboga družina — solze v očeh — in v želodcu lakoto.

Zgodi se pa tudi, da kapitalisti, sami nalašč nahujskajo — se ve, da po plačanih posredovavcih — delavce, da štrajkajo. Na Ogerskem, o d d a l j e n o od železnice je imel bogataš zalogo premoga in veliko zalogo, toda prodati ga ni mogel, vsak raje kupi, kjer je bliže. — Nahujskani delavci so po vseh premogovnikih štrajkali in — ko ni bilo premoga več drugje dobiti, spravil je lahko vso svojo zalogo v denar in štrajka je bilo konec, ker je hujskarija ponehala. — Na Dunaji je pred leti kupil špekulant vse zaloge pohištva in delavci — mizarji so štrajkali, da so bili črni — špekulant je pa prodajal, kakor je s a m hotel, saj ni bilo nobene konkurence, mizarji niso delali, zalogo je imel samo on — in ljudje so morali plačevati, kolikor je zahteval. Ko je razprodal, kar je imel, so zvedeli delavci: Nič ne bo, štrajk se je ponesrečil, na delo zopet, kakor prej in delavci so se postili en mesec v korist kapitalista!

Ako bi delavci pa le pretiravali svoje zahteve, moral bi mnog tovarnar kar zapreti tovarno in kje bo dobilo nekaj stotin ljudi svoj zaslužek?

Tudi štrajk je dvorezen meč! Škoda ima delodajavec a tudi delavci in včasih na milijone. Ako naj bo štrajk opravičen, morajo biti delavci gotovi, da bo dobiček p r e s e g a l škodo, sicer ni pameten!

Naj širijo delavci raje smisel za krščansko pravičnost in krščansko vestnost na vseh straneh, pa bo bolje zanje, kakor po desetih štrajkih.

Blagohofen nasvet.

Likvidacijski odbor »Trgovsko-obrtne zadruge« trdi v svoji okrožnici, da je ta zadruga po bilanci 31. dec. 1911 še aktivna. Isti odbor javlja v nedeljski številki tržaške »Edinosti«, da danes ni še dognana nikaka izguba. Iz tega sledi, da nima likvidacijski odbor nikake pravice, zahtevati od članov »T. o. z.« vplačilo po 300 K za kritje izgub. To pravico zadobi omenjeni odbor po določili §§ 38 in 40 zadruginih pravil še le tedaj, ko bo izguba dognana in bi zadrugino premoženje ne krilo zadruginih dolgov.

Da pa ne pride Zadruga v konkurz, svetujemo, naj zberejo primeren fond za kritje morebitnih izgub med seboj tisti člani načelstva in nadzorstva, ki so to nesrečno zadrugo vodili od l. 1902 naprej.

Ko je imelo pred leti Kmetijsko društvo v Št. Petru izgubo, so poravnali »primanjkljaj« klerikalni člani načelstva in nadzorstva te zadruge. Tudi »liberalni« italijanski upravitelji so še pred likvidacijo goriške Banke popolnili žrtvovali okrog pol milijona kron*) za pokritje izgube.

Pričakujemo, da se bodo tudi upravitelji »Trgovsko-obrtne zadruge« zavedali svoje moralne odgovornosti, da zberejo sami med seboj potrebni zaklad za kritje morebitne izgube in da ne bodo k temu silili ubogih zadolženih kmetov, trgovcev in obrtnikov, sploh članov, ki ne morejo niti tega plačati, kar so Zadrugi dolžni.

Dosedanji člani načelstva in nadzorstva zložijo tak fond prav lahko, ker je med njimi mnogo jako premožnih mož, kar je n. pr. razvidno že iz sledečega imenika članov načelstva in nadzorstva »Trgovsko-obrtne zadruge«.

Leta 1902 so bili izvoljeni v načelstvo za dobo 3 let: Gabršček Andrej, lastnik tiskarne; odvetnik dr. Gruntar; Jeretič Anton, trgovec; Jerkič Anton, lastnik fotografičnega zavoda; Kocjančič Franc, veleposestnik v Podgori; Pečenko Anton, trgovec in posestnik.

V nadzorstvo so bili voljeni: Dr. Treo Dragotin, odvetnik; Križnič Ant., tovarnar in posestnik v Kanalu; Koren Anton, trgovec; Zajec Alojzij, trgovec; Makuc Anton mizar in posestnik v Solkanu; Krušič Anton, krojaški mojster in trgovec.

Leta 1906. so bili člani načelstva: Gabršček Andrej, predsednik; Rovar Josip, I. podpredsednik; dr. Šorli Ivo, II. podpredsednik, dr. Puc Dinko, Konjedič Rudolf, Pečenko Anton, Kocjančič Fr.

Nadzorstvo je bilo sestavljeno takole: Dr. Treo, predsednik; Križnič Anton, podpredsednik; Zajec Alojzij, Drufoyka Ivan, Drašček Karl, Križman Ignacij, nadučitelj v Dornbergu; Oblokar Ivan, Caharija Ivan, posestnik v Nabrežini.

*) Toliko je skoro plačal eden sam.

Leto 1909.

Načelstvo: Gabršček Andrej, predsednik; Pečenko Anton, dr. Puc Dinko, Kocjančič Fran, Cigoj Anton, Furlani Fran, Šubič Gregor, vpok. uradnik.

Nadzorstvo: dr. Treo Dragotin, predsednik; Križnič Anton, Drufoyka Ivan, Draščik Karl, Caharija Ivan, Kravos Ivan, dr. Leupušček Josip, Savnik Anton.

Leto 1910.

Načelstvo: Kocjančič Franc, predsednik, Pečenko Anton, podpredsednik; Cigoj Anton, dr. Faganel, Poveraj Martin, dr. Puc Dinko, Šubič Gregor.

Nadzorstvo: dr. Treo, predsednik; Križnič Anton, podpredsednik; Caharija Ivan, Draščik Karl, Kravos Ivan, dr. Leupušček Josip, Savnik Anton, Žilj Josip, profesor.

Med navedenimi upravitelji Trgovsko-obrtne zadruge so nekateri tako težki, da bi jim bila prava igrača, spraviti skupaj 300 tisoč kron, ki bi rešile Zadrugo pretečega pogubonosnega konkurza.

Politični pregled.

Sklicanje deželnih zborov.

Graški list »Tagespost« poroča, da bodo medtem ko bodo imele delegacije svoje zasedanje delovali tudi razni deželni zbori. Gališki deželni zbor bo sklican v septembru ne glede na to, ali se do takrat doseže sporazum med Pojaki in Malorusi. Sklicanje štajerskega deželnega zbora pa bo odvisno od pogajanj, ki se še vedno vrše med Slovenci in Nemci. Koroški deželni zbor bo imel tudi kratko zasedanje, v katerem se bo že razpravljalo vprašanje glede kritja višjih stroškov pri sistemizaciji učiteljskih plač.

Nobenih mirovnihi pogajanj med Italijo in Turčijo v Švici.

Kolikor od italijanske strani toliko tudi od turške se zdaj oporeka, da so se imela vršiti v Švici mirovna pogajanja med turškimi in italijanskimi odposlanci, o katerih pogajanjih so minoli teden prav isti listi, ki to danes oporekajo, pisali cele članke.

In največ so o takih pogajanjih pisali italijanski listi. List »Popolo romano« se sedaj kar zgraža nad italijanskimi listi, ki so pisali o mirovnihi pogajanjih, češ da so s tem kompromitirali italijansko javno mnenje kakor da bi Italijani nekako prosjčili za mir in bi pri njih pojenjal pogum. No, kolikor se da posneti iz pisave raznih italijanskih opozicijskih listov, posebno pa socialno demokratičnih, se je italijansko ljudstvo po večini že v resnici naveličalo te vojske, ki stane Italijo toliko denarnih in tudi človeških žrtev, ki niso v nikakem razmerju s dosedanjiimi vspehi italijanskega orožja.

Res turške razmere.

Novo turško ministerstvo je pričelo pregledovati račune prejšnjega kabineta. Prišli so na sled raznim malverzacijam. Tako so našli blagajne notranjega ministerstva skoro popolnoma prazne. Bivši minister Husein - Kiazim je bil aretiran, ker je poneveril denar narodne zbirke za vojno brodogradnjo. Bivšega vojnega ministra Riza pašo so prisilili plačati 200.000 turških lir, ki zmanjkujejo. Kam je prišel denar, se ne ve.

Turčija in Črnagora.

Spopadi med turškimi in črnogorskimi vojniki na turško-črnogorski meji se še nadalje ponavljajo. Skoro vsaki dan pride tam do manjših ali večjih prask, ki bi pa znale sčasoma postati jako nevarne za evropski mir.

Darovi.

Jubilejni darovi za Slovensko Sirotišče:

P. n. gg. N. N. 1 K; Terezija Preselj, trgovka 1 K; Josip Fabjan župnik 1 K; Dr. Peter Medvešček 1 K; Viktor Toffoli trgovec 1 K; Anton Gregorič, Voggersko 30 vin; Terezija Kozman, trgovka 20 vin; v nabiralniku v gostilni »Pri Zvezdi« 3 K 60 vin.

Za Sklad »Slovenskega Sirotišča«:

P. n. gg.: Neža Dugar 1 K; Micka Pernič 20 vin; Marija Jug, postrežnica 20 vin; Julija Tutta 1 K; Neža Lazar 1 K; Rozalija Howanski 1 K; A. S. 80 v; Matevž Collazio, klepar v Gorici, 10 K; Chj. 60 v; Jernej Trampuž 50 v; Franc Simič, krojaški mojster, 2 K; A. Malič 60 v; Ivan Pisk, krojaški mojster, 56 v; Ivan Podgornik, krojaški mojster, 1 K; N. N. 20 v; N. N. 1 K; Marija Devetak 1 K; Ana Fröhlich 1 K; Karolina Peric 20 v; N. N. 60 v; Jos. Šajn v p. 1 K; Neža Dugar 20 v; Micka Perič 20 v; Viktor Poljšak 1 K; dr. Medvešček 1 K; Anton Mazzurini 50 v; Marija Marušič 40 v. V Podgori so darovali: P. n. gg.: Ivanka Bregant 2 K; Marija Delpin 50 v; Jos. Nemeč 1 K; Anton Klarčič 1 K; Anton Vičič 32 v; »Delavsko konsumno društvo« 1 K; Fr. Bresan 50 v; Jožefa Čekuta 1 K; Eva Weickert 1 K; Josipina vdova Kocjančič 2 K; Jos. Perko 1 K; Terezija Širok 20 v; Jos. Bascher 80 v; Ign. Terpin 40 v; B. Bresan 40 v; Trusnovič 60 v; Ivan Terpin, sluga, 30 v; G. Gregorič 1 K; Savica Ličen 40 v; Marija Nemeč 1 K 60 v; Tonica Valenčič 20 v; Anton Terpin 1 K; Jos. Hvalič 40 v; Leopolda Bresan 30 v; Antonija Caligaris 30 v; Ivan Bresan 20 v; Marija Coos 30 v; C. M. Vuga 2 K; S. Sch. 20 v; Marija Bandelj 40 v; Marija Hvalič 40 v; Frančiška Kogoj 40 v; N. N. 60 v; Marija Eping

„Aleksandrinke“.

Kaj vse znajo naše »Aleksandrinke«. Dragi gospod urednik! Imam Vam poročati neko veselo, a obenem tudi žalostno novico. Pomislite — dotični podlistek pod naslovom: Nekaj o naših »Aleksandrinkah« v Vašem cenj. listu št. 30 ni bil brez uspeha. Da je to prista resnica, je najboljši dokaz to, da so začela prihajati anonimna grozilna pisma neki osebi v domovino, katero pa imajo naše »brhtne Aleksandrinke« na sumu, da dopisuje v »cajtenge«. V teh pismih se zrcali podlost in umazanost najnižje vrste. V njih se mu grozi z najhujšimi sredstvi, češ, ako ne odjenja s svojimi razkritji — gorje njemu, kajt one (Aleksandrinke) se bodo o njem že kaj tacega izmislile, da ga popolnoma uničijo in da bodo to če bo treba, tudi s prisego potrdile. Kaj nadalje sledi, nisem še svoj živ dan čital in ne slišal. Le izrodki človeštva se drznejo kaj sličnega pisariti. Podpis pa je dobesedno sle-

70 v; E. Bascher 40 v; Angela Rožič 20 v; Katarina Terpin 30 v; Anton Bačič 1 K; Ivan Pišot 50 v; Uršula Kogoj 20 v; Jos. Sfiligoj 1 K; Iv. Šusteršič 1 K; Terezija Miklus 1 K; Ant. Bozink 60 v; Franc Melik 20 v; Katarina Suligoj 40 v; Giovana Martinussi 40 v.

Bogpoplačajstoterol! Vse v boljšo bodočnost slovenskega naroda pod slavno vlado Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.!

Domače in razne vesti.

Duhovske spremembe. Preč. g. Angelj Čargo, kurat v Nabrežini pojde za vikarja v Sovodnje. — Preč. g. Frančišek Švara, vikar v Šempolaju bo začasno oskrboval nabrežinsko duhovnijo. — Preč. g. Bogomil Nemeč, župnik v Zgoniku, je imenovan za upravitelja devinskega dekanata. — Č. g. I. Štanta, kaplan v Volčah je imenovan za kooperatorja v Št. Petru, in to vsled bolezni preč. g. dekana Gotarda Pavletiča. — Za kaplana v Volčah je imenovan novomašnik č. g. Fr. Černigoj.

Štiridesetletnico svojega mašništva bodo praznovali dne 1. sept. preč. gg.: šolski svetnik dr. Hil. Zorn, Ivan Kurinčič, kurat v Medani, Anton Terpin, vikar v Podsobotinu, Blaž Bandel, vikar v p. in pa župniki Ziaeh, Ballaben, Tomsig. Vsem preč. slavljencem naše iskrene čestitke!

Duhovne vaje za č. duhovščino bodo 26. do 30. avgusta v centralni bogoslovnici v Gorici. Vodil jih bo P. iz Jezusove D.

Cerkveno odlikovanje. Duhovnim svetnikom ljubljanske škofije je imenovan č. g. Jakob Aljaž, župnik na Dobjem.

Evhariistični kongres. Vsi duhovniki, ki se udeležijo kongresa, imajo od 1. do 20. septembra spovedno pravico v dunajski nadškofiji. Treba je le, da vzame vsak svojo jurisdikcijo iz domače škofije s seboj in jo tam pokaže dotičnemu cerkvenemu predstojniku. — Popolni odpustek lahko prejme vsak udeleženec enkrat, ako prejme katerikoli dan tam svete zakramente, obišče kako cerkev in pobožno moli za edinost katoliških vladarjev, za izpreobrnjenje nevernikov in grešnikov, za povisjanje matere sv. katoliške Cerkve. — Nepopolni odpustek 7 let in 7 kvadragen lahko prejme vsak dan, če moli v katerikoli cerkvi ali javni kapeli pred Sv. Rešnjim Telesom. — Obojni odpustki se lahko obrnejo v prid dušam v vicah. — 14. septembra bo v cerkvi sv. Štefana po veliki maši papežev blagoslov, ki je združen s popolnim odpustom pod navadnimi pogoji. Posebna milost dunaj-

deči: »Več poštenih punc in žen«. — Gosp. urednik, ni treba, da bi Vam pravil, kako je to poštenje — sodbo si lahko sami napravite. — Kam bomo prišli, če bomo šli tako naprej. Dan na dan drvi vse polno naših deklet v Egipt, katera so komaj pred letoma kratka krila slekla. Revice niti ne slutijo, kaj jih tam čaka. Namesto sreče jih navadno doleti nesreča, združena z duševno propalostjo. In večina teh deklet se čez nekaj let spet vrne v domovino, kjer se navadno omože. Kakšne matere bodo. In vendar nihče ne pomisli na posledice. Tisti, ki bi se morali pri tej stvari najbolj zanimati se navadno najmanj, zlasti pa naša slavna županstva bi lahko mnogo pripomogla k omejevanju izseljevanja, ko bi le malo več dobre volje imela. In to bi bilo tudi v finančnem oziru dobro. Le vprašajte naša županstva, koliko letnih stroškov imajo z domačimi v tujini, posebno pa še s tistimi, kateri tam oholé.

skega kongresa pa je ta, da prejmejo vsi verniki po celem svetu na dan procesije, t. j. 15. septembra popolni odpustek, ako prejmo doma sv. zakramente in se v duhu združijo z udeleženci na Dunaju. — Z ozirom na te milosti imajo vsi duhovniki, ki bodo spovedovali od 1. do 20. septembra v dunajski nadškofiji, pravico odvezati tudi od škofovih pridržkov.

Iz sodne službe. Deželnosodni svetnik pri dež. sodišču v Trstu Ivan Clarici je imenovan za podpredsednika deželnega sodišča v Trstu. Naslov in značaj višesodnega svetnika je dobil deželnosodni svetnik pri trgovinskem in pomorskem sodišču v Trstu dr. Anton Povšič.

Iz politične službe. Naslov in značaj okrajnega glavarja je cesar podelil namestništvenemu tajniku in voditelju tržiškega okrajnega glavarstva g. Josipu Gasser.

»Vsi enaki«. Uvodni članek, ki smo ga priobčili v zadnji številki pod gorenjim naslovom so ga doslovno prinesle »Dolenjske Novice«.

Opozorjamo na slavnostno predstavitev ob priliki sestanka prim. kat. n. dijaštva in rojstnega dne Njega Vel. cesarja Frana Josipa I. v nedeljo 18. avgusta ob 4^{1/2} popoldne v Centralu. — Vspored: 1. Oton Zupančič: »Pesem mladine«, Ivo Palčič. 2. Marij Kogoj: »Sen«. Proizvaja na klavirju M. Kogoj. 3. St. Premrl: »Zapel bi pesem žalostno«. Solospev s klavirjem. Proizvajata M. Kogoj in Ivo Palčič. 4. F. S. Finžgar: »NAŠA KRI«, igrokaz v 4 dejanjih. Režijo vodi abit. Alojzij Res. Med dejanji klavirske točke (M. Kogoj). Cene: I, II vrsta 3 K. — III, IV, V 2 K. — VI, VII, VIII 1.50 — IX, X, XI 80 vin. Stojšče 40 vin. Po predstavi: Komerz v »Centralu« z dijaškim zborom, solospevi kupleti itd. Dijaški odbor.

Vstopnice za »Našo kri« so v prodaji v prodajalni kat. tisk. društva, Gosposka ulica 2 in pri g. L. Dugarju.

ZA BRIŠKE KOLONE. — Visoka vlada je podelila na prošnjo »Zveze slov. kolonov«, na priporočilo c. kr. namešt. svetnika Rebeka in na prizadevanje poslanca Fona za briške kolone novo podporo v znesku 2000 K. Podpora se porabi za nakup živil ubožnim in potrebnim kolonom bivajočim v Brdih (tedaj tudi onim, ki bivajo izven občin Kojsko v Št. Ferjan) in sicer potom »Goriške zveze«.

Veseli nas, da je visoka vlada spoznala, kako potrebni podpore so briški koloni.

ODBOROVA SEJA »ZVEZE SLOVENSkih KOLONOV« bo v nedeljo ob 11. uri predp. v prostorih »Slov. kat. delavskega društva« v Gorici, Semeniška ulica št. 16.

Za pospeševanje govedoreje je goriški deželni odbor izdal v letih 1910 in 1911 K 124.865'97.

Možato je pisala »Soča« 12. febr. 1901 o »Trgovsko-obrtni zadrugi« in zadržila, da takega denarnega zavoda ni daleč okoli, tudi goriški »Mont« ne. — »Podali smo ta števila« — piše »Soča« ob koncu članka — »da vidi naše občinstvo, kako imenitno napreduje zavod, ki je klerikalcem tako hud trn v peti. Ali naj se le jezé, naj ga le zavidajo: »Trgovsko-obrtni zadrugi« to ne bo škodovalo!« — Presneto smo radovedni, komu je danes »Trgovska« trn v peti, če ne ravno tistim, ki so ji peli glorijo in slavo. Kako »imenitno« je pa ta zavod napredoval do danes, to vedo vsi oni, ki so dobili povabilo na obed za 300 kron. Koliko bo znašala napitnina, o tem se pa še ne ve prav natančno.

Poka, poka v hiši »Centrifuge«. Ko je šel pred leti pod zlo trgovec z manufakturo I. Bohinski, ki je bil slučajno nastanjen v hiši »Centralne posojilnice« je pisala »Soča«: »V hiši »Centrifuge«

poka za sedaj od spodaj. A ko bo pokalo v prvem nadstropju, takrat bo šele pravi pok. In ta čas se bliža«. — Tako je pisala »Soča« pred leti. Danes smo v stanu reči, da v prvem nadstropju »Centralne« ni pokalo, pač pa poka v »Trgovskem Domu« spodaj in zgoraj! Poka tako, da odmeva po celi deželi!! Ozmerjana »Centrifuga« je ozdravila že mnogo po »Trgovski« obstreljenih reževev! — Poka, »Soča« poka! »Susi«, ki prihajajo iz »Trgovske« so »šarf«, in so zadel 1006 »šajb«.

Vabilo za napravo gnojilnih poskusov na travnikih v letih 1912—1915.

Zveza avstrijskih kmetijskih poskuševališč je sklenila napraviti v jeseni 1912 poskuse z umetnimi gnojili na travnikih. Ti poskusi se bodo nadaljevali do leta 1915.

Oni ki nameravajo napraviti omenjene poskuse, naj se priglasijo pisмено ali ustmeno do 2. septembra pri c. kr. poskuševališču v Gorici kjer dobe tozadevna natančnejša navodila in podatke.

Letošnji vojaški nabori za goriško-okolico in za mesto Gorica se ne bodo vršili na Goriškem kakor druga leta, ampak Podturnom v znani Catinelijevi vojašnici.

Par zanimivih slučajev glede pridobivanja domovinske pravice. — »Samouprava« poroča: 1. Neki prosilec ni bil uslišan za sprejem v novo občino, dasi je v njej bival, kakor določa domovinski zakon z dne 5. dec. 1896, že deset let. Kot vzrok je nova občina navedla, ker je užival v tej dobi začasno oskrbo siromakov. Upravno sodišče pa je dne 29. dec. 1905 št. 12868 razsodilo, da začasna oskrba za siromake ne zadostuje, da bi se komu smela odreči domovinska pravica. Po zakonu z dne 5. dec. 1896 ni mogoče dobiti domovinske pravice v novi občini, ako kdo traja no vživa podporo za siromake.

2. Vdova prosi, da se ji prizna domovinska pravica v občini, kjer se je nahajala s svojim umrlim možem nepretržno pet let, ne da bi imel mož domovinsko pravico v občini. Vdova pa je v neposredni zvezi z gorenjo dobo bivala v občini še nadaljnjih pet let.

Vprašujete nas, ali se mora všteti vdovi z možem prebita doba petero let v desetletni čas, ki je potreben za pridobitev domovinske pravice.

Na to odgovorjamo: Da.

Kajti prvič pravi razsodba upravnega sodišča z dne 24. novembra 1902. št. 10007., da zamore vdova samostojno pridobiti novo domovinsko pravico, drugič pa se mora v smislu razsodb upravnega sodišča z dne 20. sept. 1902. št. 8043. in z dne 31. oktobra 1902. št. 9197. smatrati doba, ki jo je dolžna prebiti zakonska žena na stanovalešču svojega moža, kot prostovoljno bivališče in ta doba se mora pri uveljavljanju zahtevka od strani vdove za podelitev domovinske pravice vračunati v desetletno dobo nepretrznega prostovoljnega bivanja v občini.

Enoleten prostovoljec padel v 120 m globoko podzemsko jamo. V soboto zvečer se je podal enoletni prostovoljec 97. pešplka Josip Holmes iz Budjevic, ki se je nahajal na vajah v Bazovici v družbi dveh narednikov k takozvani »Hudičevi jami«, nahajajoči se pod goro Kokoš, da bi tam iskal gnezda divjih golobov. Vzel je s seboj vrv dolgo kakih 15 metrov, katero si je privezal okolo sebe na enem koncu, dočim je gorenji konec vrvi privezal na rob neke skale ob vhodu v jamo, nakar se je spustil v jamo, naročivši narednikoma, da ga potegneta navzgor, ko jima bode dal znamenje. Kakor rečeno, je bila vrv dolga le kakih 15 m, dočim je jama globoka blizu 120 m. Vsled tega je Holmes obvisel na vrvi, gugajoč se semtertja, da bi zamogel ob straneh najti kak prostor, na katerem bi lahko stal. Ker se mu ni to posrečilo, pocuknil je še precej močno

(Dalje v prilogi.)

vrv, da bi dal s tem znamenje narednika, da ga potegneta iz jame. Ker je bila vrv slabo pričvrščena na zgoraj omenjenem robu skale, se je odvezala in nesrečni Holmes je padel na dno 120 m globoke jame. Narednika sta to sicer koj opazila in začela sta ga klicati. Nekaj časa so se čuli iz jame slabotni glasovi, ki so pa kmalu ponehali. Narednika sta tekla v Bazovico naznanit to kar se je dogodilo vojaškemu poveljniku, orožnikom in županu, ki so se vsi naglo podali v spremstvu drugih ljudi na mesto nesreče, a sposobnih priprav za rešitev je manjkalo, in poleg tega divjala je tam tudi huda nevihta. Ni kazalo družega kakor iskati pomoči za rešitev pri tržaških ognjegascih, h katerim sta bila poslana dva častnika. Ognjegasci so se pripeljali s potrebnimi pripravami z avtomobilom v Bazovico. V jamo se je spustil v nedeljo ob 8. uri zjutraj po vrvi g. Riolfatti, ki je kmalu dal znamenje, naj potegnejo drugo vrv, katero so spustili v jamo. Storili so to in izvlekli so na ta način iz jame nesrečnega Holmosa, katerega je našel g. Riolfatti na dnu jame že mrtvega.

Med Gorico in Postojno — tako se govori — bo vozil avtomobil, ki bo prevažal tudi pošto. Ta avtomobil bi opravljaj službo dosedanje vozne pošte s konji. Ako se ta reč izvede, ni še prav gotovo.

Obsodba enega puljskih obtožencev. V četrtek je rovinjsko okrožno sodišče obsodilo delovodjo puljske plinarne Antona Brozina iz Jelšan zaradi goljufije in tatvine na šest mesecev težke ječe. Brozina si je osvojil povodom gradnje puljske plinarne več vozov opeke, ki je bila namenjena za novo plinarno. Nadalje je odnesel oziroma dal odnesti več orodja in priprav iz plinarne. Brozina je imel lastno delavnico za dela pri inštalaciji plina. Delali so pri njem delavci iz plinarne, plača se jim je pa izplačevala iz občinske blagajne. Cela stvar se je godila več let zaporedoma. Škoda, ki jo trpi občina je cenjena na nad 600 K, a obtožnica pravi, da mora biti za mnogo večja.

Velika nesreča v premogokopu v Bochumu. V četrtek so se v bochumskem premogokopu vneli plini, nastale so eksplozije, vsled katerih je ostalo mnogo ljudi takoj mrtvih. Dosedaj so potegnili 120 mrtvecev iz premogovnika. Mnogo drugih je ranjenih. V Bochumu se je podal tudi nemški cesar.

Rudniška nesreča v Bochumu. Vseh mrtvih je 125. — Konstatiralo se je, da je vzrok nesreče kaznjiva nemarnost, ker je nek rudarski delovodja kljub temu, da je bila navzočnost plinov konstatirana, razstreljeval skalo.

Hrvaška obrtna šola v Pulju. S prihodnjim šolskim letom se otvori v Pulju obrtna šola, ki bo razdeljena na tri oddelke in sicer s hrvaškim, laškim in nemškim učnim jezikom.

59. nemški katoliški shod je pričel zborovati v pondeljek dne 12. t. m. v starodavnem mestu Aachen. Vse mesto je slavnostno okrašeno.

Podržavljenje ljubljanske policije. Kakor smo že poročali se bo s prihodnjim letom uvedla v Ljubljani državna policija. Poveljnik te policije bo vzet iz osobja tržaške policije. Iz Trsta pojde v Ljubljano tudi sto državnih redarjev.

Pijača na železnici prepovedana. — Norveški parlament je sklenil z 61 proti 59 glasovom zakon, po katerem se kaznuje vsak, ki v železničnih vozovih alkoholične pijače pije. Tudi lastne pijače, če jo ima s sabo, ne sme piti. Postava je že stopila v veljavo.

Zdrava dežela. Prebivalci na Balkanu dočakajo, kakor je znano, večjo starost, kakor pa drugi Evropejci. Bolgarska vlada je uradno dognala, da živi med 4 milijoni prebivalstva 4000 ljudi, ki so nad 100 let stari. Nemčija ima 65

milijonov prebivalcev, pa šteje komaj 72 po 100 let starih ljudi.

Poresrečeni rojak. Blizu Vrhnike je ponesrečil pri sekanju drv Štefan Čej od Voglarjev pri Trnovem. Deblo mu je padlo na nogo in mu jo zlomilo. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico.

Koliko davka plačujejo državljani raznih držav? V belgijski zbornici je predložil poslanec iz Lütthi, Hektor Denis, statistiko, v kateri je bilo natančno preračunano davčno razmerje posameznih držav. Iz te statistike je razvidno, da pride na vsakega državljana v Angliji 82.06, v Franciji 78.98, v Holandiji 57.59, v Avstriji 49.05, v Italiji 45.94, v Nemčiji 43.37, v Norvegiji 42.60, v Danski 41.70 in v Belgiji 34 frankov davka.

Jukić-ev proces. V pondeljek se je v Zagrebu razglasila rabsodba proti Jukić-u in njegovim soobtožencem. Jukić je bil obsojen na smrt na vešalih; obtoženeц Horvat je bil obsojen na šest let težke ječe; obtoženci Cvijić, Cesarec, Bubljić, Neidhart, in Horvatin na pet let in Josip Sarinić na šest mesecev težke ječe. Ostali obtoženci so bili oproščeni in izpuščeni iz zapore. Črez nekaj ur pa jim je zagrebška policija dostavila odlok, da so za dobo petih let izgnani iz Zagreba.

Pri prečitaniu obtožnice je Jukić na več mestih prekinil predsednika z raznimi vskliki kakor: »Na vešala s Cuvajem!« »Atentat je izzval Cuvaj!« »Nikdo mi ni pomagal pri atentatu.« Ko mu je bila prečitana obsodba je zakričal: »Apelujem na hrvaški narod, živela Hrvaška! Smrt tiranom!« Nato je zapustil dvorano. Drugi obtoženci so vskliknili: »Živio Jukić!«

Ko je sodni dvor zapustil dvorano, so ostali obtoženci zapeli pesem »Ljepa naša domovina!« Občinstvo v dvorani, ki je bila nabito polna, je navdušeno spremljalo petje do konca. Čuli so se vskliki: »Živio Jukić!« »Smrt tiranom!« — Pred palačo je bilo vse polno občinstva, ki je čakalo na izid obravnave. Policija je morala množico razgnati.

Sv. Oče Pij X. je izdal letos peruvanskim škofom v južni Ameriki okrožnico, v kateri jim nalaga posebno skrb za Indijance. Znano je, da so v Ameriki evropski kapitalisti popolnoma usuznjili ubogo indijansko ljudstvo. To novodobno suženjstvo obsoja papež v tej okrožnici in pozivlja škofo, naj store vse, kar mogoče, za Indijance. Papeževa okrožnica začenja z besedami: Lacerabili statu in nosi datum: Dne 7. junija.

Strašen potres v Turčiji. V Baru pri Galipoliju je porušil potres 350 hiš. Ena deklica je ubita, šest oseb ranjenih. V Čakaj je odposlala vlada parnik z živili. V Carigradu je došlo veliko ranjencev in sirot. Dne 11. t. m. ob 9. uri zvečer so v Carigradu zopet čutili lahek potresen sunek, ki je močno poškodoval poslopje finančnega ministerstva. Preiskujejo vsa državna poslopja.

Častite cerkvene predstojnike in sl. županstva opozarjamo na oglas tovarne umetnih ognjev in pripomnimo, da nas zelo veseli, da se naše verno ljudstvo pripravlja na dostojno proslavo dnevoj, kateri so odmenjeni počestčenju kralja vseh kraljev. Ako slavimo rojstni dan Nj. Vel. našega vladarja, dolžni smo v neskončno večji meri skazati čast vladarju vseh vladarjev, Zveličarju celega sveta.

Dunajsko mesto je določilo 50.000 kron za povzdigo proslave zgodovinskih dnevoj. Gotovo bo tudi najskromnejša gorska vasica žrtvovala nekaj kron v počestčenje našega Odrešenika Jezusa Kristusa. — V tem slučaju opozarjamo na oglas tovarne umetnih ognjev.

Mesne novice.

Shod »Slov. kat. delavskega društva« v Gorici bo dne 1. sept. t. l.

Odborova seja društva »Skalnica« bo prihodnje nedeljo dne 18. t. m. ob 4. in pol popoldne v društvenih prostorih. Marica Podgornik, predsednica.

»Slov. katol. delavsko društvo« v Gorici se udeleži evh. kongresa na Dunaju z zastavo.

Poskušen samomor. Črevljar Alojzij Malič, star 18 let, doma iz Vrtojbe, a stanujoč v ulici Lunga pri svoji sestri, poročeni Furlan, se je v samomorilnem namenu ustrelil v desnoseence. Kroglja je ostala v glavi. Prepeljali so ga v bolnišnico usmiljenih bratov, a kroglje mu niso mogli odstraniti. Njegovo stanje ni nevarno. Kaj ga je privedlo do tega koraka, neče povedati.

Aretacija trgovcev v Gorici. Te dni so vzbudile po mestu splošno pozornost aretacije treh goriških trgovcev. Aretirali so in sicer trgovce manufakturnista Krajnerja v Raštelju, bivšega trgovca Ferfoglio in bivšega trgovca Feliksa Mosestig — Ronchi. Pravijo, da bodo tem aretacijam sledile še druge. — Pač čudne trgovske razmere v naši Gorici!

Odpri lekarni. Od 18. do 25. t. m. bodeta imeli ponočno službo lekarni: Gironcoli - Pontoni. Jutri pa bodeta tudi popoldne odpri lekarni: Liberi - Tromba.

Iz goriške okolice.

g Česta Dobrovo - Vipolže - Št. Ferjan. — Deželni odbor je sklenil napraviti korake, da se začne gradba ceste Dobrovo-Vipolže-Št. Ferjan. V ta namen bodo morale dotične občine in cestni odbor v Podgori postaviti prispevke za to cesto v svoje proračune.

g Za most pri Mrljakih v renški županiji bo izvršil potrebne načrte deželni tehnični urad.

g Umri je dne 11. t. m. naš večletni zvesti naročnik gospod Miha Pintar, posestnik v Podsobotinu. Pogreb je bil dne 13. t. m. N. v m. p.! Preostalim naše iskreno sožalje.

glz Bilj. V odgovor biljenskim naprednjakom, ki so se oglašili v »Soči« št. 86. Čudno se nam vendar zdi, da niste prav nič odgovorili govornikom na javnem shodu dne 28.7. t. l. v Biljah, ko ste imeli vso prostost. Morda vam je pogum otrpnil; ali pa mogoče ste premalo kisle vode pili; ena teh dveh je morala biti, sicer bi bili vže tam na licu mesta pokazali svoj pogum... da ste res naprednjaki.

Kaj pisarite po vaši blodni »Soči«, katere nobeden pravomislec človek ne čita več.

Kaj morete protestirati proti govornikom, morda so vas ušesa bolela, zato ker sta resnico govorila in ljudstvu za blagor dušne in telesne sreče oči odpirala, pustite govornike pri miru, ki vas po ničem ne prašajo.

In oni nekdo, ki ga v »Soči« tako eminentno predstavljate, kdo je tisti »nekdo«, ki se je tako nesramno izrazil, da po njegovem mnenju kurat si ne zasluži za odgovor družiga kod »klofuto«. — To so res sadovi biljenskega napredstva.

Zatorej, dragi občani, ako imate še količkaj iskre človeškega čuta v sebi, morali bi vendar na vsak način obsoditi take vzgledne naprednjake.

g Vabilo k IV. rednemu občnemu zboru »Kmečke hranilnice in posojilnice v Grgarju« reg. zadruga z neomejeno zavezo ki se bo vršil dne 25. avgusta t. l. v župnišču ob 3. urah popoldne. Dnevni red po zadrugnih pravilih. Odbor.

g Lokovec. V nedeljo dne 25. avgusta se bo vršil občni zbor »Kat. slov.

izobr. društva« takoj po sv. maši v društvenih prostorih. Dnevni red po pravih. Vabljeni so vsi cenj. člani, članice, društva kakor tudi vsi somišljeniki.

Odbor.

g V pojasnilo. V zadnji št. smo priobčili vest, da je utonil pri kopanju v Solkanu mizarski pomočnik Ludovik Turk. V poročilu je bilo rečeno, da je ponesrečeni delal pri mizarskem mojstru, ki je zahteval delo tudi ob nedeljah. Zaradi tega se je oglašil v našem uredništvu mizarski mojster gosp. Ivan Golob iz Solkana, pri katerem je bil uslužben pokojni Turk. G. Golob je pojasnil, da v njegovi delavnici se ob nedeljah in praznikih ne dela, toliko manj pa, da bi on silil koga ob nedeljah k delu. Pojasnil je tudi, da pokojnik je bil omenjeni dan pri sv. maši in pri blagoslovu, kakor tudi vsako nedeljo in praznik poprej. — Toliko resnici na ljubo. —

Iz ajdovskega okraja.

Rihenberg. Prejšnje županstvo je prosilo svoj čas vlado in deželni zbor podpore za zgradbo nekaterih kapnic v Rihenbergu in na Brjah. Sedanje županstvo pa je sporočilo deželnemu odboru, da so kapnice brezpotrebne, ker je v obeh vaseh veliko zasebnih kapnic. S tem odpade tudi vsakršna podpora od strani vlade in dežele. In vendar je znano, da razsaja vsled slabe pitne vode v Rihenbergu skoraj vsako leto tifus.

Vodovod v Ravnah pri Črničah. Deželni odbor je izročil županstvu v Črničah načrt za zgradbo vodova v Ravnah z naročilom, naj izposluje starejšinstveni sklep, glede kritja stroškov, ki bi ne bili pokriti z državno in deželno podporo.

Vabilo k ljudski veselici v proslavo Slomšekovega jubileja katero priredi srednje-vipavsko okrožje »Orlov« v Selu na travniku g. Alb. pl. Maiti dne 18. avgusta 1912. Slovesen blagoslov v cerkvi ob 3. urah. Začetek veselice ob 4. uri popoldne. Vspored zanimiv.

Iz kanalskega okraja.

kl Cestna proga Grgar-Avče. Na prošnjo cestnega odbora kanalskega se je deželni odbor zavzel za to, da bi se začela graditi cela cestna proga Grgar-Avče. V ta namen je sporočil c. kr. cestni ekspozituri v Gorici, da bi predplačal od deželne podpore 76.000 K zneske, ki so določeni za leta 1913, 1914 in 1915, ako izplača tudi c. kr. vlada naprej svoje prispevke.

Z drevesa je padel v petek kakih 5 m globoko 15 letni Leopold Štrihla na Banjšicah ter si zlomil desno nogo. — Prepeljali so ga ponoči v bolnišnico usmiljenih bratov.

Iz tolminskega okraja.

Za dela pri kanalizaciji v Ljubinu je prosilo tolminsko županstvo deželne podpore. Prošnja se predloži deželnemu zboru.

tlz Grahovega. Na naši železniški postaji se je pričelo delo nove vojaške rampe in razširjenje postaje. Postaja je dobila 5. tir. Ceste iz postaje v vas Grahovo še nimamo, če tudi je jako potrebna. Cestni odbor, ki bi nas imel podpirati, pravi, da bi bila ta cesta »luksus«. Ker ni ceste iz postaje, tudi ni vožne pošte. Pošto nosijo na Grahovo v strganem košu tako, da je naravnost smešno.

C. kr. pošta na Grahovem se je preselila po 40 letih iz hiše pok. Franc Rolja v hišo F. Brišar. Poštna tabla je pa še vedno stara in je postala vže črna, tako

da se vže skoraj ne pozna, kaj je na nji pisano izven tega so jo pa še pomazali ne ve se s čim in zakaj, sodi se pa, da zato, ker je c. kr. poštna uradnica (kakor se sama imenuje) s strankami preveč uljudna.

Zato pa prosimo one, ki imajo kaj oblasti v rokah, da se potrudijo, da dobimo vendar enkrat eno dovozno cesto iz Grahovske žel. postaje. C. kr. poštno ravnateljstvo pa prosimo, da kupi poštnemu uradu na Grahovem novo poštno tablo in en nov koš.

t Iz Podbrda. Pretekli teden priletel je v Podbrdo golobček pismonoša. Pod perotnicami je imel listek, na katerem je bilo pisano »Luscharienberg 8 li 5 m« in še nekaj drugega, kar pa se ni moglo čitati. Ta krotka živalica je priletela še istega dne popoldne, v kojem je bila izpuščena na sv. Višarjih naravnost k gospodu poštarju I. Torkarju v Podbrdo. Ko je oddala svoje pismo je hotela imeti tudi svoje plačilo. Hodila je za gosp. poštarjem, da se je naravnost videlo, da je lačna. Gospod poštar pa je živalico vjel in del v kletko ter ji dal potrebno postrežbo. Naznanil je slučaj orožnikom, kateri so naznanili na Dunaj, čd koder je prišlo dovoljenje, da se golobčeka ob lepem vremenu lahko izpusti.

t Volče. »Kmečka hranilnica in posojilnica« v Volčah, registrovana za druga z neomejeno zavezo, bo imela svoj redni občni zbor dne 21. avgusta t. l. takoj po blagoslovu pop. ob 2^{1/2} uri v kaplaniji z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo o poslovanju zadruga v l. 1911. 2. Potrditev letnega računa za l. 1911. 3. Nadomestna volitev v nadzorstvo. 4. Slučajnosti. — K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

t Pri Sv. Luciji bo 18. avgusta t. l. lepa veselica izobr. društva »Soče«. — Vspored je zanimiv: spevoigre, tamburanje, moški in mešani zbori. Gostoval bo tudi konservatorist gosp. Jos. Rijavec, ki zapoje med drugim odlomek iz oratorija »Vnebovzetje Marije Device«. Vsi prijatelji glasbe naj posetijo to prireditelja! Začetek o pol petih popoldne v dvorani gostilne Mikuž.

t Zarakovec pri Grahovem. Pretečen teden se je končala zgradba našega novega vodovoda po načrtu c. kr. melioracijskega urada tržaškega namestništva. Zgradbo vodovoda je prevzela tvrdka inž. Cimadori in Mauro v Trstu. Delo se je vršilo pod nadzorstvom c. kr. inž. I. Skaberné od vlade in inž. Al. Čadeža od tvrdke. Delo je vodil g. Žbona, monterska dela pa je izvršil Ant. Milost, oba iz Grgarja. Vodovod se je speljal vsem prav po volji, zato priporočamo tvrdko Cimadori - Mauro v Trstu, ki po volji dela in da zaslužiti domačim delavcem. Ta tvrdka je tudi glede plačila z občino zelo kulantno postopala.

t Iz Kneže. Temljski vodovod ima čuden pritisk, tako da bo pogнал na dan celo vse nepravilnosti pri razdelitvi obč. zemljišč od strani podžupana Jožefa Kenda. Ta vodovod je dal povod, da sta se sprla Jožef in Miha Kenda. Jožef Kenda toži Miho Kenda radi razžaljenja časti, ker mu je baje očital v neki krčmi, da ni nič čudnega od njega, da je ustavil razglas, ki ga je poslalo županstvo za razglasiti ter da celo sejne sklepe brez navzočnosti starešinstva s tajnikom sam piše.

Dne 3. t. m. se je vršila obravnava pri goriškem sodišču; ker pa sodišče nima še dosti dokazila o podžupanovih nepravilnostih, se je razsodba odložila. — Razglas, ki ga je podžupan ustavil, se glasi, da ne sme nobeden stopiti v posest odkazanih mu deležev obč. zemljišč, dokler ni dotični razdelitveni operat potrjen od deželnega odbora; to pa podžupanu Jožefu Kenda ni dišalo, ker je s krivično razdelitvijo zadovoljen. Ko

so pa pritožniki proti razdelitvi izvedeli, da je podžupan ustavil razglas, so se pritožili na c. kr. okr. glavarstvo v Tolminu, katero je ukazalo razglasiti razglas prihodnjo nedeljo s pripombo, da tretje osebe nimajo pravice se utikati v županstvene ukaze.

V »Soči« št. 53. t. l. se napada županstvo, da ni dalo razglasiti tozadavnega razglosa na odlok deželnega odbora vže v letu 1910. Sedaj smo se pa pritožniki prepričali, da ima županstvo v uradu dotični razglas potrjen od podžupana Jo. Kenda, in sicer da je bil razglašen dne 5. junija 1910. Ta razglas so pa knežki faktorji preustrojili in ravno v nasprotnem smislu razglasili.

To tožbo je pa dr. Franko, ki zastopa Jožefa Kenda, razvil v čisto drugo obliko. (Ravno to smo čakali.) Dr. Franko je pri sodišču trdil, da se je podžupanu Jožefu Kenda očitalo, da je on kriv, da se razdelitveni operat ne potrdi in da se hoče J. Kendo pred ljudstvom počrniti, da bi ga ne volilo več v starešinstvo.

Vsa čast dr. Franku, ker je izvrsten odvetnik, ali Jožefa Kenda razum nekaterih na Kneži vseeno ne bomo več volili v starešinstvo, ako tudi ga gosp. dr. Franko pere. Vže pri zadnjih volitvah smo vložili rekurz proti izvolitvi, ker so ga nam le druge vasi volile proti naši volji. Rekurz nam je c. kr. namestništvo zavrnilo, ali le zato, ker smo ga prepozno vložili. Jož. Kenda se je takorečeno sam ponujal in silil v starešinstvo. (Konec prih.)

Iz kobariškega okraja.

Županstvu v Libušnjah je deželni odbor poslal načrte za zgradbo spodnjega dela ceste Vrsno-Krn z nalogom, da poskrbi za pokritje stroškov, ki bi ostali nekriti po odbitku državne in deželne podpore.

Vodovod v Selcah v županiji Libušnje. Deželni odbor je priporočil c. k. namestništvu, naj izposluje za vodovod v Selcah 60% državne podpore, deželnemu zboru pa bo predlagal, naj podeli 30% podporo. Selški občani bi na ta način plačali le 10% vseh stroškov.

Iz bovškega okraja.

b Čezsoški Log. V naši vasi ima skoro vsaka hiša po eno ali dve kozi za mleko. To je že tako, ker drugega rediti ne moremo. Mleko in polenta, to je naš živež. Pa šč kozjega mleka nam oblasti skoro ne privoščijo; kajti ako se koza pase po planinah, kaznujejo gospodarja na 4 do 5 kron, tako da si moramo od ust utrgati ta denar ali si ga pa kje izposoditi. Dogodilo se je že, da je moral en posestnik trikrat kazen plačati, čeravno škoda ni znašala niti desetino plačane globe. Če bi koza res bila tako škodljiva ne bi imeli tako lepih gozdov pri tako velikem številu koz. Liberalni Čezsoščani so gozd prodali Lahu in so danes sami brez drv. Mi Ložani pa pasemo koze le na solnčnati strani hriba Polovnik, kjer koze ne morejo napraviti nobene škode; kajti tam je skoro samo skalovje. Na senčnati strani pa se po zimi pasejo divje koze, ki drevju mnogo škodujejo. Tega gospodje ne vidijo, ker sami radi na lov hodijo. Če pa gospodom ni prav, da držimo neškodljive koze, naj nam dajo drug svet, da bomo krave in vole lahko preživeli in mir bo nastal v tem pogledu.

Iz cerkljanskega okraja.

c Vabilo k rednemu občnemu zboru »Kmetijskega društva« v Cerknem registrovane zadruga z neomejeno zavezo za poslovno leto 1911, ki se bo vršil dne 1. septembra 1912 po popoldanski službi Božji v dvorani »Gospodarskega

Doma«. Dnevni red: 1. Potrditev računskega sklepa za leto 1911. 2. Volitev načelnstva. 3. Volitev nadzorstva. 4. Volitev nadzorništva. 5. Prečitanje revizijskega poročila. 6. Slučajnosti. K udeležbi uljudno vabi odbor.

c Učitelj — umrl. Cerkljanski učitelj g. Anton S t r e s je umrl na Viču pri Ljubljani. Podlegel je operaciji. Star je bil šele 41 let. Zapušča udovo in male otroke. Bil je šele 3 leta v zakonskem stanu. Pokopali so ga na Viču dne 12. t. m.

c Št. Viška gora. V noči med 4. in 5. avg. zgorel je kozolec tukajšnjega posestnika Lovreta Kranjc. Požar je ostal omejen. Ogenj je zanetila hudobna roka. — Dne 5. avg. popoldne ob 5. uri treščilo je v vasi Polje v hlev posestnika Tomaža Feltrina. Strela je zdrobila veliko strešnikov, nekaj tramov in je šla skozi seno v hlev kjer je ubila eno kravo, izorala tlak hleva in skrojila glavna vrata. K sreči ni zagorelo. Vsled pogostega treska in požarov so ljudje že vsi zbegani in nihče ne spi več brez skrbi.

c Lazce pri Otaležu. V soboto dne 20. julija zvečer ob pol 10. uri je udarila strela in unela vezani kozolec na »Sivki«, ki je bil poln žita. Kozolec je do tal pogorel. V dolžnost si štejem, da se zahvalim vsem, ki so vstrajno delovali, da se ni ogenj razširil na hlev, ki je le nekaj korakov od pogorelega kozolca. Zlasti se zahvaljujem pa požarni brambi iz Pluženj, ki je bila takoj na mestu nesreče, in vstrajno delovala, dokler ni bila nevarnost odstranjena.

Peter Zajec, posestnik.

Iz komenskega okraja.

km Kraško okrožje »Orlov« je imelo minulo nedeljo zborovanje v Komnu. Predsednikom okrožja je izvoljen g. M. Z a v a d l a v, visokošolec. Pred volitvijo je predaval preč. g. župnik M. K r a g e l j iz Škrbine kaj zanimivo. Govorili so še drugi govorniki. Posebno mladeničev iz Klanca in Zagrajca je došlo lepo število, zakar naj jim bo izrečena zahvala.

km Socialistična surovost. Nek zaigrani socialni demokrat je lastnega stana hudo potepel, ker se je le-ta tdeležil nedeljskega zborovanja »Orlov« v Temnici. Pač lep oče, vreden njegovih sodrugov! Kam privede človeka slepa strast in zaslepljenost!

Iz sežanskega okraja.

s Županstvo v Štorjah je prosilo državne in deželne podpore za zgradbo kapnice. Prošnja se je zavrnila, ker je tudi vas Štorje sprejeta med občine, ki dobe vode iz splošnega vodovoda po kraški planoti.

Iz korminskega okraja.

kr Glede regulacije hudournika Kozbanjščka je deželni odbor obvestil c. kr. okrajno glavarstvo v Gradiški, da se to vprašanje predloži deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju. — Gradba ceste v Kozbanjščkovi dolini je toliko napredovala, da je deželni odbor mogel že nakazati deželni prispevek v znesku 3831 K.

kr Iz Nebla pri Slovrencu. V ponedeljek so italijanski junaki grozovito streljali. Bronasta žrela so pretresavala zrak z gromom. Mislili so si najbrže, da streljajo bolj gotovo doma kakor v — Tripolisu. Hlače se nam niso tresle pa prav nič. Bolj pametno bi bilo ako bi denar za one patrone in smodnik porabili res za Tripolis ali še bolje za polento in krompir lačnim siromakom, ki tako radi uhajajo v »maledetto« Avstri-

jo med »muže di patata«. In naša Avstrija goji te kače na prslih in neguje bolj kakor najbolj častljiva mati scartanega otroka. Oblasti niso nič kaj prijazne Slovencem ob meji in jim nagajajo kar najbolj morejo, dočim so laški sosedje nedotakljivi. Nismo jim nevošljivi radi tega, ali **enako mero pač smemo zahtevati vsaj od politične oblasti!** (Tako je! Op. ur.)

kr Fojana. V nedeljo dne 18. avgusta se bo ob 4^{1/2} uri popoldne vršila veselica kat. slov. izobraževalnega društva v Fojani s prelepo dr. Krekovo igro: »Turški križ«, katera nas spominja na čase vpadov Turkov v slovenske dežele, na čase trpljenja, a tudi krščanskega junaštva našega naroda. — Razum znamenite igre bo tudi oder, okrašen z izbornimi slikami domačega gospoda učitelja, nudil občinstvu prijeten užitek.

Književnost.

Spominška knjižica »Podpornega društva delavcev in delavk v Ljubljanski tobačni tovarni«, ki je pravkar izšla, je zelo zanimiva in podučna v marsikaterem pogledu. Tiskala jo je »Katoliška tiskarna« v Ljubljani. Cena 40 vin.

ZA KRATEK ČAS.

Veroučitelj je razlagal o zakramentu sv. pokore. Pravil je, da je pet reči potrebnih: 1. Izpraševanje vesti. 2. Kes, ali obžalovanje. 3. Trdni sklep — i. t. d. saj veste, kaj še sledi. Konec ure se je hotel prepričati, ali so učenci razumeli, kar jim je razkladal in poprašuje sam: »Česa ni opravil oni, ki bi pri spovedi niti vedel ne, kaj je grešil?« Otroci so tudi kmalu povedali, da tak »vesti ni izprašal.« »Kaj pa tak, ki še pred spovedjo klepeta v klopi, še pri spovedi se le smeje?« Tudi so otroci takoj odgovorili, da tak nima »kesanja.« »Pa, ako bi se kedo niti poboljšati ne mislil, temuč ostati, kakoršen je, kaj pa takemu manjka?« — Cenetov Nacek, še le šestletni fantek vzdigne roko visoko, maha ž njo in miga, da bi ga pač g. katehet ne prezrl. Res opazi katehet Nacka in pravi: »No lepo, da si si tudi zapomnil, dasi nisi bil še nikoli pri spovedi, no, pa povej, kaj manjka onemu, ki bi se ne mislil poboljšati?« — »Palica!«, zakliče Nacek — in Bog ve, morda je imel Nacek tudi prav, dasi so se mu drugi součenci smejali.

Oglas.

Sl. županstva in čast. cerkvena oskrbnništva, katera so naročila umetne ognje za rojstni dan Nj. Veličanstva in poslala tudi naročila za proslavo evharističnega shoda, naj blagovolijo sprejeti na znanje moje zahvalo in poročilo, da so toliko ena kot druga naročila že dovršena.

Ona sl. županstva in čast. cerkve. predstojništva, katera niso še poslala naročil za proslavo evharističnega shoda, vljudno vabim da to čim prej storé, ker se naročila z vsakim dnevom tako množe da bode težko vsem postreči, ako se pravočasno ne prijavijo.

Z odličnim spoštovanjem

prva prim. tovarna umetnih ognjev
v Gorici.

Koledar za duhovščino.

19. Ut in Dir. Off. II. cat. Vesp. fer. 2, ritu dup., a cap. de seq. Ant. O Doctor. Or. Deus, qui populo tus, com. praec. et Oct. Compl. fer. 2.

20. Ut in Dir. Off. II. cat. Vesp. fer. 3, a cap. de seq. Or. Deus, qui nos conc. com. praec. et Oct. Compl. fer. 3.

21. Ut in Dir. Off. II. cat. Vesp. ut in Dir. Compl. Dom.

22. Ut in Dir. Off. I. cat. dup. mai. Vesp. in Dir. Comp. Dom.

23. Ut in Dir. Off. II. cat. Miss. ut in Dir. Vel. M. Vigil. (C Viol.) sine Gl. sine Cr., Or. S. Philippi 3. (et domo) praef. Com. Vesp. ut in Dir. Compl. Dom.

24. Ut in Dir. Off. I. cat. Vesp. ut in Dir. Compl. Dom.

25. Ut in Dir. Off. II. cat. Non legit. gl. S. Ludovici. Jn 2. Vesp. Com. seq. Or. Deus qui nos, S. Ludovici et S. Zephyrini Pp. M. Compl. Dom.

POSLANO.*)

»Soča« z dne 6. avgusta 1912 objavlja dopis iz peresa lažnjivega kljukca. Nisem mislil odgovarjati glede svoje osebe, ker dopisnik mi časti ne more vzeti, temveč hočem resnico dokazati glede drugih po nedolžnem napadenih oseb.

Ni res, da je frakcija Dol napredna, res pa je, da bi posestnika razven par liberalcev rajši videli lažnjivega kljukca kje drugje kot na Dolu. — Ni res, da je dopis v »Sočo« poslal turist, res pa ga je poslal liberalni lažnjivi kljukec. — Ni res, da orožniška postaja obstoja iz dveh mož, res pa je, da so trije in to vestni. (Prepričaj se lažnjivi kljukec pri gosp. c. kr. gozdnem oskrbniku, ki jih ob vsaki nočni uri dobi v c. kr. gozdu pri preganjanju divjih lovcev in pri celi občini.)

Ni res, da bi bil kdo od g. orožnikov v tretjem redu in da bi podpisani imel kako oblast nad njimi, res pa je, da ko bi bili od podpisanega g. c. kr. orožniki odvisni, bi vsi gorski psi bili oproščeni nagobčnikov, dobil bi ga pa gotovo gorski lažnjivi kljukec. Sploh pa c. kr. orožniki v naši občini opravljajo svojo dolžnost natanko ne glede na kako stranko. Kaznovani so bili tudi drugi; ne glede na osebe izvršujejo svojo službo prav vestno.

Ni res, da podpisani prevladuje v županskih zadevah. Župan je dovolj izobražen v občinskem uradovanju. Res pa je, da župan ne le telesno dvakrat odvaga gorskega lažnjivega kljukca, temveč tudi duševno desetkrat.

Ni res, da je podpisani kdaj govoril bodisi z g. orožniki bodisi g. županom glede gostilne Polanc. Če to dokaže dopisnik ali kdo od gostilne Polanc, dobi 500 K nagrade.

Ala lačni »Turista« po 500 kron! Na ostalo blebetanje se ne odgovarja, ker je preotročje.

Poštenjaki pa ostanejo g. c. kr. žendarmi, gospod župan, pa tudi tisti, ki se lačnega »Turista« ne boji.

Otllica, 10. avgusta 1912.

Edvard Mežnaršič
iz Otllice.

*) Za vsebino pod tem naslovom je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa tiskovni zakon.

SPOMINJAJTE SE OB VSAKI
PRILIKI »ŠOLSKEGA DOMA«!

Očala vsake vrste natančno po zdravniških predpisih in brez, kakor tudi tlakomere, toplo-mere, kompase, različne mere za vino, mleko in žganje itd. Vse po najnižjih cenah pri trvdki

Aleksander Ambrožič,

urar in trgovec z zlatino in srebrnino in optičnimi predmeti.

GORICA, GOSPOSKA ULICA št. 16.
(Prej Korso Verdi 26.)

ZAHVALA.

Povodom britke izgube našega nad vse ljubljene soproga in očeta gospoda

Miha Pintar, posestnika
v PODSABOTINU

čutimo se dolžni zahvaliti vsem onim, ki so nam stali na strani v teh težkih dneh, ter vsem onim, ki so spremili rajnega k zadnjemu počitku, posebno zahvalo izrekamo preč. duhovščini. Bog povrni vsem stotero!

Podsabotin, dne 13. avgusta 1912.

Žalujoča rodbina Pintar.

Vipavsko vino

prodaja na drobno in na debelo.
Cena po dogovoru, na željo vzorci.
Filip S a m e c, Šmarje pri Ajdovščini.

odlikovana pekarija

in sladlčarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu
(v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmanoe in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Priporočam na novo urejeni oddelek optičnih predmetov kakor: očala, dalnoglede in se v to stroko spadajoče stvari.

Jakob Šuligoj,

urar c. kr. državnih železnic in
M M zapriseženi sodni cenilec M M

GORICA,

Gospodska ulica št. 25.

Išče se trgovskega vajenca, kateri je končal ljudske šole. Dovoljeno mu je nadaljevati trgovske tečaje. Službo lahko takoj nastopi. Oglasiti se je pri naši upravi.

Pozor

pri nakupu manufakturnega in modnega blaga, drobnarij itd. itd. za šivilje in krojače na narodno trvdko

Ivančič & Kurinčič,

Gorica, Gospodska ulica št. 11.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice z znamko sv. Antona Padovanskega.

(Varstvena znamka)

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. Okrepé želodec, storé, da izgine v kratkema času omotica in šivotna lénost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje je.

Cena steklenica 60 vin.

Eno stanovanje

se odda v najem na lepem kraju mesta, voda v hiši. Poizve se v Semeniški ul. 16, II. nadstropje.

Sode in čebre

iz slavonskega hrasta v vsaki množini in velikosti priporoča trvdka

Julius Gutman & sin
tovarna sodov
Gross-Ranisza — Ogersko.

Vsi ki ste skrbni možje in očetje!

Alli hočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati za svojo ozliroma za prihodnost svojih otroh? Potem pišite »Slovenski Straži« v Ljubljani po knji žico gosp. župniku HASEJA o ljudskem zavarovanju, ki se vsakomur določje popolnoma zastonj.

Išče se učenca za urarsko obrt! Jakob Šuligoj, urar Gorica
Gospodska ulica 25.

Štev. 2292

E

Razglas.

Naznanja se, da

javna dražba

zastavil II. četrtletja, t. j. mesecev
aprila, maja in junija 1911
začne v

poned., 2. septembra 1912,
ter se bo nadaljevala naslednje delavnike in sicer četrtke in ponedeljke od 9. ure zjutraj do 1. popoldne.

Dne 4., 7., 11., 14. in 18. septembra bodo od 10. do 12. ure popoldne v dražbeni dvorani na ogled sl. občinstvu dragocena zastavila, ki se prodajo na naslednji dražbi.

V Gorici, 24. julija 1912.

Od ravnateljstva zastavljalnice.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE

izžrebane dne 10. avgusta

Trst 88, 46, 9, 27, 41.

Lepa, letos zidana vilica

ki je bila ravnokar dograjena je na prodaj. Leži na jako mirnem in zdravem kraju 10 minut od Travnika. Tam blizu je na prodaj prav po nizki ceni tudi zemljišče, pripravno za zidanje. Izve se pri lastniku v gostilni »Pri rusi hiši« v Gorici.

Sukno
za moške in volneno za ženske obleke, zadnje mode razpošilja najceneje
Jugoslov. razpošiljalna

R. Stermecki v Celju št. 304
Vzorci na zahtevo, poštni neprosto.

Svoji k svojim!

Podpisani slovenski brivec v Gorici Gospodska ulica št. 1 se priporoča sl. slovenskemu občinstvu iz mesta in z dežele za obilen obisk. Postrežba točna in strogo snažna. Brije in striže tudi na mesečno odplačevanje. Na zahtevo brije in striže na domu. V zalogi ima razne toaletne potrebščine po zmerni ceni. Prevzema vsa lasničarska dela ter kupuje ženske lase po 12 K in naprej kilogram.

Franc Novak,
Gospodska ulica, št. 1.

Odlikovana mizarska delavnica s strojevim obratom

ANT. ČERNIGOJ

Gorica Tržaška ul. št. 18.

Zaloga pohištva iz lastne delavnice. Izdeluje cerkvena dela, spovednice, klopi, okvirje, klečalnice itd. Vsakovrstna dela za stavbe.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši »CENTRALNE POSOJILNICE« v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

TVRDKA O. ZAJEC

trgovina z železjem v Gorici
v hiši »Goriške ljudske posojilnice« (prej krojaška zadruga).

Priporoča bogato zalogo železa, pločevine vsakovrstnega kovanja za pohištvo in stavbeno mizarsko, kovaško, kleparsko, klesarsko orodje, straniščne naprave in upeljave, strešna okna, traverze, cement, svinčene in železne cevi in pumpe, žico, žična ograja, razno kmetijsko orodje, štedilnike, peči, kuhinska in hišna oprava. Postrežba točna, domača in cene konkurenčne. Prosimo zahtevati listke blagajne radi kontrole.

